

KRITIČNA DISKURZIVNA ANALIZA

Kritična diskurzivna analiza

- Vloga diskurza v (re)produkciji in preizpraševanju odnosov moči.
- Družbena moč kot nadzor nad konstrukcijo pomenov, kot nadzor nad *delovanjem* in *spoznavanjem*.
- Katere strukture, strategije in oblike "govora" so uporabljene v teh procesih.
- Ključne teme – etnična, razredna, politična, spolna neenakost

Kritična diskurzivna analiza

KDA odkriva vrednostne pozicije znotraj diskurzov.

Fokus je na družbeni moči, ne na moči posameznika.
Na dominantnih sporočilih, ne na njihovi interpretaciji.

Išče pomene "nad" izrečenim.

Poskuša razlagati strukture in pomene, na pa jih zgolj opisovati.

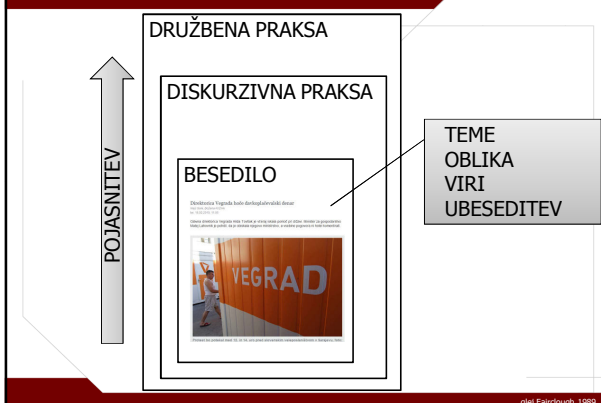
Kritična diskurzivna analiza

KDA se osredotoča na diskurzivne strategije ki legitimirajo nadzor ali kako drugače *naturalizirajo* družbeni red, še posebej odnose neenakosti. (Fairclough)

Ključna vprašanja pri KDA

- Čigav diskurz je predstavljen?
- Kdo je zamišljeni naslovnik (diskurzivni "mi")?
- Kako je artikulirana razlika "mi" – "oni"?
- Kaj je v diskurzu implicitno, neizrečeno?
- S katerimi družbenimi pozicijami moči ga lahko povežemo? Izraz kakšnega družbenega nadzora oziroma normalizacije je?

Elementi KDA (za primer nov. člankov)

Kritična diskurzivna analiza

UBESEDITEV

1. tranzitivnost (odnos med udeleženci in vlogami; vrednotenje procesov; brisanje akterja)
2. modalnost (sodba novinarja)
3. predpostavlanje (neizrečene predpostavke)
4. tropi (hiperbole, metafore, metonimije, neologizmi)
5. referenčna strategija (poimenovanje)
6. strategija naslavljanja (zgodba, novica...)

Kritična diskurzivna analiza

VIRI (legitimnost)

- Kateri viri so prisotni?
Kakšna je njihova vloga?
Kako so opisani?
Kdo lahko predstavi mnenje?
Kdo je citiran, kdo povzet?*

Kritična diskurzivna analiza

OBLIKA (pripisovanje pomembnosti, dodatna interpretacija)

*Pozicija članka (npr. znotraj strani in znotraj publikacije),
velikost oz. dolžina,
grafična oprema,
fotografije,
Pomenska skladnost vizualnih in besedilnih elementov ipd.*

Koraki oz. elementi analize

TEME (umestitev dogodka v tematske sklope, makro topike)

*Ali obstajajo vzorci – teme, ki se večinoma povezujejo z določeno dr. skupino?
Se o temu tipu dogodka poroča tudi znotraj drugih tem?*